

Posudek oponentky na disertační práci JUDr. Denisy Zezulka „Internet a mezinárodní právo soukromé“

I. Obecně k tématu práce

Téma, které si autorka zvolila pro svou disertační práci, považuji za velmi aktuální a zajímavé. Právní regulace internetu a elektronického obchodování zasahuje do řady právních oblastí jak v rovině soukromoprávní, tak i veřejnoprávní. Z hlediska teritoriálního lze prameny právní úpravy nalézt rovněž na všech úrovních, včetně práva unijního. Vedle toho, jak autorka sama uvádí, je internet z pohledu práva v řadě aspektů prostředím živelným a neregulovaným. Tato konstelace obecně nabízí velmi dobrou příležitost pro odborné pojednání.

Právní regulace internetu je poměrně široká, autorka se proto pokusila zaměřit svoji práci pouze na určitou výseč, konkrétně na elektronické obchodování a s ním související mezinárodní prvek. Lze tak alespoň usuzovat s odkazem na název práce a na cíl práce popsany na str. 10.

II. Struktura práce

Na začátku hlavní části práce autorka definuje hlavní prvky – internet a mezinárodní právo soukromé. Následuje stěžejní část, která se věnuje právní regulaci internetu a elektronickému obchodu. V závěru autorka shrnuje dílčí závěry jednotlivých částí a konečně se vyjadřuje obecně k potřebě právní regulace internetu.

Zvolené členění práce se na první pohled jeví logicky, nicméně obsahově není zcela přehledné (např. pojednání o kolizní úpravě by bylo vhodnější spojit s pojednáním o mezinárodním právu soukromém), u některých kapitol postrádám zaměření na předmět práce (např. kapitola III, pojednání o rekonstrukci českého soukromého práva na str. 83 až 96).

Styl i jazyk práce jsou srozumitelné, vytknout lze snad jen občasné překlepy. Rozsah práce odpovídá požadavkům kladeným na disertační práci.

III. Obsah práce

Podle mého názoru věnuje autorka příliš prostoru obecnému popisu právních institutů (např. institutů mezinárodního práva soukromého v kapitole III) a jednotlivých pramenů práva na úkor jejich podrobnější analýzy v rámci hlavního tématu práce. V kapitole o kolizních normách pro smluvní vztahy bych například uvítala pojednání o volbě práva ve smlouvách uzavíraných při internetovém (elektronickém) obchodování. V kapitole o nařízení Brusel I by bylo vhodné analyzovat judikaturu Soudního dvora EU vykládající jednak pojem smlouva v kontextu čl. 5 odst. 1 a dále pojem místo škodné události v kontextu čl. 5 odst. 3. V případech sporů ze smluvních a mimosmluvních závazků v oblasti internetu považuji tato ustanovení za klíčová. Například rozsudek SDEU ve spojené věci C-509/09 a C-161/10 (Martinez) ze dne 25.10.2011 by rozhodně autorčině pozornosti neměl uniknout, jelikož se dotýká nejen čl. 5 odst. 3 Bruselu I, ale i směrnice č. 2000/31/ES.

Rozhodla-li se autorka podat pokud možno vyčerpávající přehled právních pramenů internetového práva a zejména elektronického obchodování, postrádám v textu některé unijní předpisy, které mohou být stejně jako nařízení o evropském exekučním titulu využity v případě vymáhání přeshraničních nároků, například nařízení o evropském platebním rozkazu (nařízení ES č. 1896/2006). Z projednávaných a odbornou veřejností také velmi diskutovaných návrhů (v ČR i v rámci veřejné konzultace) stojí za zmínku také návrh nařízení o společném evropském právu prodeje (CESL), které by v budoucnu určitě mohlo ovlivnit i pravidla pro přeshraniční internetové obchodování.

Cíl disertační práce by podle mého názoru autorka lépe naplnila, kdyby zredukovala obecnou část a více se věnovala jednotlivým prvkům elektronického obchodování, a to i v kontextu pramenů mezinárodního práva soukromého.

Na straně 42 autorka chybně odkazuje na čl. 23 nařízení Řím II. Výhrada veřejného pořádku je zakotvena v čl. 26 tohoto nařízení.

Dovolím si polemizovat s názorem vyjádřeným na str. 44, že k vyloučení aplikace imperativních norem může dojít volbou cizího práva. Pokud jde o imperativní normy *lex fori*, ani volba jiného práva jejich aplikovatelnost nevyloučí. Ostatně sama autorka na předchozí str. 43 uvádí, že „...imperativní normy (...) je nutné aplikovat bez ohledu na to, jakým právním řádem se samotný případ řídí.“

IV. Použité prameny a literatura

Autorka ve své práci vychází z odborné literatury, jak české, tak i zahraniční, jakož i z různých internetových zdrojů. V seznamu literatury i dalších zdrojů postrádám odkaz na Haagskou konferenci mezinárodního práva soukromého, v jejímž pracovním programu má oblast e-commerce již po několik let své místo. Doporučila bych zejména publikaci vydanou touto organizací Schulz, A., *Legal Aspects of an E-commerce Transaction*, Sellier, 2006. Dále, jak už jsem zmínila výše, v práci chybí některé relevantní judikáty Soudního dvora EU. V seznamu dalších zdrojů chybí u některých judikátů popis původu (tj. kterým soudem byly vydány). Totéž lze vytknout judikátu zmíněnému na str. 163.

V. Závěr a doporučení

Přestože práci nelze považovat za perfektní a některé části by si při nejmenším zasloužily přepracovat, nelze přehlédnout snahu autorky dostat vytyčenému cíli ani její zájem o právní aspekty internetu a e-commerce. Proto navrhuji, aby byl autorce dán prostor pro vyvážení výše popsanych nedostatků ústní obhajobou práce a v případě úspěchu udělen titul **Ph.D.**

VI. Náměty k rozpravě při ústní obhajobě

1. Soudní příslušnost a použitelné právo ve sporech ze smluvních závazků v případě smluv uzavíraných při internetovém obchodování a ve sporech o náhradu škody podle práva EU ve světle judikatury SDEU.

2. Jakou povahu má smlouva ACTA z hlediska vnějších kompetencí EU a členských států? Kdo je v tomto ohledu „smluvní stranou“ (viz str. 133), která může upustit od uplatnění oddílu 3?

V Praze dne 24.5.2012

JUDr. Marta Zavadilová, Ph.D.